
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2021 No. 1478

Gorchymyn Parth Arddangos Morlais 2021

RHAN 4

Amrywiol a Chyffredinol

Datgymhwysio darpariaethau deddfwriaethol

37.—(1) Nid yw darpariaethau adran 36 o Ddeddf Trydan 1989(1) yn gymwys mewn perthynas â'r gweithfeydd awdurdodedig.

(2) Nid yw darpariaethau adran 23 o Ddeddf Draenio Tir 1991(2) yn gymwys mewn perthynas â'r gweithfeydd awdurdodedig.

Amddiffyniad i achosion cyfreithiol mewn cysylltiad â niwsans statudol

38.—(1) Pan fo achos cyfreithiol yn cael ei ddwyn o dan adran 82(1) o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990(3) (achos cyfreithiol diannod gan berson sydd wedi cael ei dramgwyddo gan niwsans statudol) mewn perthynas â niwsans sy'n dod o fewn adran 79(1) (d), (e), (fb), (g), (ga) neu (h) o'r Ddeddf honno(4), nid oes unrhyw orchymyn i'w wneud, ac nid oes unrhyw ddirwy i'w gosod, o dan adran 82(2) o'r Ddeddf honno os yw'r amddiffynnydd yn dangos bod y niwsans—

- (a) yn ymwneud â safle a ddefnyddir gan yr ymgwymerwr at ddibenion adeiladu a chynnal y gweithfeydd awdurdodedig ac mewn cysylltiad â hynny ac y gellir ei briodoli i gyflawni'r gweithfeydd awdurdodedig yn unol â hysbysiad a gyflwynir o dan adran 60 (rheoli sŵn ar safle adeiladu), neu gydsyniad a roddir o dan adran 61(5) (cydsyniad ymlaen llaw ar gyfer gwaith ar safle adeiladu), o Ddeddf Rheoli Llygredd 1974(6);
- (b) o ganlyniad i adeiladu, cynnal a chadw neu ddatgomiysynu'r gweithfeydd awdurdodedig ac na ellir yn rhesymol ei osgoi;
- (c) yn ymwneud â safle a ddefnyddir gan yr ymgwymerwr at ddibenion y gweithfeydd awdurdodedig neu mewn cysylltiad â'u defnyddio a gellir ei briodoli i'r defnydd o'r gweithfeydd awdurdodedig yn unol â chynllun monitro sŵn y cytunir arno â'r awdurdod cynllunio yn unol ag un o amodau'r caniatâd cynllunio tybiedig; neu
- (d) o ganlyniad i'r defnydd o'r gweithfeydd awdurdodedig ac na ellir yn rhesymol ei osgoi;

---

(1) 1989 p. 29.

(2) 1991 p. 59.

(3) 1990 p. 43. Diwygiwyd adran 82 gan adran 5 o Ddeddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993 (p. 40), paragraff 6 o Atodlen 17 i Ddeddf yr Amgylchedd 1995 (p. 25), adran 103(1), (4) a (5) o Ddeddf Cymdogaethau Glân a Deddf yr Amgylchedd 2005 (p. 16) ac O.S. 2015/664.

(4) Diwygiwyd adran 79(1) gan adran 2(2) o Ddeddf Sŵn a Niwsans Statudol 1993, adran 120 o Ddeddf yr Amgylchedd 1995 a pharagraff 2(a) o Atodlen 17 a pharagraff 89(2) o Atodlen 22 i'r ddeddf honno, adrannau 101(2) a 102(2) o Ddeddf Cymdogaethau Glân a'r Amgylchedd 2005 (p. 16) ac adrannau 109(2), 110(2), 111(2) a 112(2)(a) o Ddeddf Iechyd y Cyhoedd etc (yr Alban) 2008 (dsa.8).

(5) Diwygiwyd adran 61 gan Atodlen 7 i Ddeddf Adeiladu 1984 (p. 55), paragraff 15(3) o Atodlen 15 i Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990 (p. 43), Atodlen 24 i Ddeddf yr Amgylchedd 1995 (p. 25) a pharagraff 10 o Atodlen 6 i Ddeddf Adeiladu (yr Alban) 2003 (dsa.8).

(6) 1974 p. 40.

(2) Nid yw adran 61(9) o Ddeddf Rheoli Llygredd 1974 (cydsyniad ar gyfer gwaith ar safle i gynnwys datganiad nad yw ynddo'i hun yn gyfystyr ag amddiffyniad i achos cyfreithiol o dan adran 82 o Ddeddf Diogelu'r Amgylchedd 1990) yn gymwys pan fo'r cydsyniad yn ymwneud â'r defnydd o'r safle gan yr ymgymwrwr at ddibenion adeiladu neu gynnal a chadw'r gweithfeydd awdurdodedig neu mewn cysylltiad â hynny.

Caniatâd cynllunio a materion atodol

39.—(1) Mewn perthynas â chymhwyso paragraff 3(c) o'r Ail Atodlen i Ffurf Gorchymyn Diogelu Coed a nodwyd yn yr Atodlen i Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Gorchymyn Diogelu Coed) 1969(7) (gan gynnwys y paragraff hwnnw fel y'i cymhwyswyd gan reoliad 3(ii) o Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Gorchymyn Diogelu Coed) (Diwygio) a (Coed Mewn Ardaloedd Cadwraeth) (Achosion Eithriedig) 1975(8), neu fel y'i hymgorfforwyd mewn unrhyw orchymyn diogelu coed), trinnir unrhyw gyfarwyddyd o dan adran 90(2A) o Ddeddf 1990 sy'n tybio bod caniatâd cynllunio wedi cael ei roi mewn perthynas â gweithfeydd a awdurdodir gan y Gorchymyn hwn fel un sy'n tybio bod caniatâd wedi cael ei roi ar gais a wneir o dan Ran 3 o'r Ddeddf honno at ddibenion y Rhan honno.

(2) Mewn perthynas â chymhwyso erthygl 5(1)(d) o Ffurf Gorchymyn Diogelu Coed a nodwyd yn yr Atodlen i Reoliadau Cynllunio Gwlad a Thref (Coed) 1999(9) fel y'i hymgorfforwyd mewn unrhyw orchymyn diogelu coed neu sy'n cael effaith yn rhinwedd rheoliad 10(1)(a) o'r Rheoliadau hynny, ni fydd unrhyw gyfarwyddyd o dan adran 90(2A) o Ddeddf 1990 sy'n tybio bod caniatâd cynllunio wedi cael ei roi mewn perthynas â gweithfeydd a awdurdodir gan y Gorchymyn hwn yn cael ei drin fel caniatâd cynllunio amlinellol.

(3) Mae caniatâd cynllunio y bernir ei fod wedi cael ei roi gan gyfarwyddyd o dan adran 90(2A)(10) o Ddeddf 1990 mewn perthynas â gweithfeydd a awdurdodir gan y Gorchymyn hwn i'w drin fel caniatâd cynllunio penodol at ddibenion adran 264(3)(a) o'r Ddeddf honno (achosion lle mae tir i'w drin fel pe bai'n dir gweithredol at ddibenion y Ddeddf honno).

Pŵer i docio coed sy'n gorchongian dros y gweithfeydd awdurdodedig a gwaredu gwrychoedd

40.—(1) Caiff yr ymgymwrwr gwympto neu docio unrhyw goeden neu llwyn ger unrhyw ran o'r gweithfeydd awdurdodedig, neu dorri ei gwreiddiau yn ôl, os cred yn rhesymol ei bod yn angenrheidiol gwneud hynny er mwyn atal y goeden neu'r llwyn rhag rhwystro neu ymyrryd ag adeiladu, cynnal a chadw, gweithredu neu ddatgomiynu'r gweithfeydd awdurdodedig neu unrhyw gyfarpar a ddefnyddir ar y gweithfeydd awdurdodedig.

(2) Drwy arfer pwerau paragraff (1), rhaid i'r ymgymwrwr beidio â gwneud unrhyw ddifrod diangen i unrhyw goeden na llwyn a rhaid iddo ddigolledu unrhyw berson am unrhyw golled neu ddifrod sy'n codi o arfer y pwerau hynny.

(3) Rhaid i unrhyw anghydfod ynglŷn â hawl person i gael ei ddigolledu o dan baragraff (2), neu ynglŷn â swm y cyfryw ddigollediad, gael ei benderfynu o dan Ran 1 o Ddeddf 1961.

(4) Caiff yr ymgymwrwr waredu unrhyw wrychoedd o fewn terfynau'r Gorchymyn ar y tir y mae'n ofynnol eu gwaredu at ddibenion cyflawni'r gweithfeydd awdurdodedig.

Cymhwyso cyfraith landlord a thenant

41.—(1) Mae'r erthygl hon yn gymwys i—

---

(7) O.S. 1969/17 (Noder bod y rhain wedi cael ei dirymu).

(8) O.S. 1975/148.

(9) O.S. 1999/1892.

(10) Mewn osodwyd adran 90(2A) gan adran 16(1) o Ddeddf Trafnidiaeth a Gweithfeydd 1992 (p. 42).

- (a) unrhyw gytundeb ar gyfer prydlesu'r gweithfeydd awdurdodedig cyfan neu unrhyw ran ohonynt neu'r hawl i'w gweithredu i unrhyw berson; a
- (b) unrhyw gytundeb y mae'r ymgwymerwr yn ymrwymo iddo ag unrhyw berson ar gyfer adeiladu, cynnal a chadw, gweithredu, ailbweru a datgomisiynu'r gweithfeydd awdurdodedig, neu unrhyw ran ohonynt;

i'r graddau y mae unrhyw gyfryw gytundeb yn ymwneud â'r telerau y mae unrhyw dir sy'n destun prydles a roddir gan neu o dan y cytundeb hwnnw i'w ddarparu at ddefnydd y person hwnnw.

(2) Nid oes unrhyw ddeddfiad na rheol gyfreithiol sy'n rheoleiddio hawliau a rhwymedigaethau landlordiaid a thenantiaid yn lleihau effaith gweithrediad unrhyw gytundeb y mae'r erthygl hon yn gymwys iddo.

(3) Yn unol â hynny, nid oes unrhyw gyfryw ddeddfiad na rheol gyfreithiol yn gymwys mewn perthynas â hawliau a rhwymedigaethau'r partïon mewn unrhyw brydles a roddir gan neu o dan unrhyw gyfryw gytundeb er mwyn—

- (a) eithrio unrhyw un o hawliau a rhwymedigaethau'r partïon hynny o dan delerau'r brydles na'u haddasu mewn unrhyw ffordd, boed hynny mewn cysylltiad â therfynu'r denantiaeth neu unrhyw fater arall;
- (b) rhoi neu osod unrhyw gyfryw hawl neu rwymedigaeth i unrhyw gyfryw barti sy'n codi o unrhyw beth sy'n cael ei wneud neu ei hepgor ar neu mewn perthynas â thir sy'n ddarostyngedig i'r brydles neu mewn cysylltiad â hynny, yn ychwanegol at unrhyw gyfryw hawl neu rwymedigaeth y darperir ar ei chyfer gan delerau'r brydles; neu
- (c) cyfyngu ar orfodi (boed hynny drwy achos cyfreithiol am iawndal neu fel arall) gan unrhyw barti yn y brydles unrhyw rwymedigaeth gan unrhyw barti arall o dan y brydles.

Rhwystro adeiladu gweithfeydd awdurdodedig

42. Mae unrhyw berson sydd, heb esgus rhesymol—

- (a) yn rhwystro unrhyw berson sy'n gweithredu o dan awdurdod yr ymgwymerwr wrth adeiladu, cynnal a chadw, gweithredu, ailbweru neu ddatgomisiynu unrhyw waith awdurdodedig; neu
- (b) yn ymyrryd ag unrhyw gyfarpar sy'n eiddo i unrhyw berson sy'n gweithredu o dan awdurdod yr ymgwymerwr, yn ei dynnu ymaith neu'n ei waredu,

yn euog o drosedd ac, ar ôl euogfarn ddiannod, yn agored i dalu dirwy nad yw'n fwy na lefel 3 ar y raddfa safonol.

Parthau diogelwch ar gyfer mordwyo, treillrwydo ac angori

43.—(1) Caiff Gweinidogion Cymru mewn cysylltiad ag adeiladu, gweithredu, cynnal a chadw, ailbweru a datgomisiynu unrhyw weithfeydd llanwol gyflwyno hysbysiad neu hysbysïadau sy'n datgan bod yr ardaloedd a ddisgrifir yn yr hysbysiad yn barthau diogelwch.

(2) Bydd unrhyw geisiadau a wneir gan yr ymgwymerwr am barth diogelwch yn cynnwys asesiad risg mordwyol wedi'i ddiweddarau.

(3) Bydd adrannau 95 i 98 o Ddeddf 2004 a Rheoliadau 2007 yn gymwys i gais o dan baragraffau (2) a'r datganiad a gweithrediad parthau diogelwch o dan baragraff (1).

(4) Yn yr erthygl hon, mae i "parthau diogelwch" yr un ystyr â "safety zones" ym Mhennod 2 o Ddeddf 2004.

Ymgwymerwyr statudol a darpariaethau diogelu etc

44. Mae Atodlen 10 (darpariaethau sy'n ymwneud ag ymgwymerwyr statudol a darpariaethau diogelu etc) yn cael effaith.

Diogelu buddiannau

45. Mae Atodlen 11 (darpariaethau diogelu) yn cael effaith.

Ardystio planiau etc

46. Rhaid i'r ymgwymerwr, cyn gynted ag y bo'n ymarferol ar ôl i'r Gorchymyn hwn gael ei wneud, gyflwyno copïau o'r datganiad amgylcheddol, y cyfeirlyfr, planiau'r gweithfeydd alltraeth, planiau'r tir, y strategaeth gwella bioamrywiaeth forol amlinellol, y trawsluniau a phlan yr ardal gyfyngedig i Weinidogion Cymru i ardystio eu bod, yn y drefn honno, yn gopïau cywir o'r datganiad amgylcheddol, y cyfeirlyfr, planiau'r gweithfeydd alltraeth, planiau'r tir, y strategaeth gwella bioamrywiaeth forol amlinellol, y trawsluniau a phlan yr ardal gyfyngedig y cyfeirir atynt yn y Gorchymyn hwn; ac mae dogfen a ardystir felly yn dderbyniadwy mewn unrhyw achos cyfreithiol fel tystiolaeth o gynnwys y ddogfen y mae'n gopi ohoni.

Cyflwyno hysbysiadau

47.—(1) Caiff hysbysiad neu ddogfen arall y mae'n ofynnol ei gyflwyno neu ei chyflwyno neu yr awdurdodwyd ei gyflwyno neu ei chyflwyno at ddibenion y Gorchymyn hwn ei gyflwyno neu ei chyflwyno—

- (a) drwy'r post; neu
- (b) gyda chydysyniad y derbynnydd ac yn ddarostyngedig i baragraffau (6) i (8) drwy ddarlledu electronig.

(2) Pan fo'r person y mae hysbysiad neu ddogfen arall i'w gyflwyno neu i'w chyflwyno iddo at ddibenion y Gorchymyn hwn yn gorff corfforaethol, cyflwynir yr hysbysiad neu'r ddogfen yn briodol os y'i cyflwynir i ysgrifennydd neu glerc y corff hwnnw.

(3) At ddibenion adran 13 o Ddeddf Deddfwriaeth (Cymru) 2019(11) fel y mae'n gymwys at ddibenion yr erthygl hon, cyfeiriad priodol unrhyw berson mewn perthynas â chyflwyno hysbysiad neu ddogfen iddo o dan baragraff (1), os yw wedi rhoi cyfeiriad cyflwyno, yw'r cyfeiriad hwnnw, ac fel arall—

- (a) yn achos ysgrifennydd neu glerc corff corfforaethol, swyddfa gofrestredig neu brif swyddfa'r corff hwnnw; a
- (b) mewn unrhyw achos arall, ei gyfeiriad hysbys diwethaf ar adeg cyflwyno.

(4) Pan fo'n ofynnol at ddibenion y Gorchymyn hwn gyflwyno hysbysiad neu ddogfen arall i berson am fod ganddo fuddiant mewn tir, neu fel meddiannydd y tir, neu pan awdurdodir hynny, ac ni ellir cadarnhau ei enw na'i gyfeiriad ar ôl ymholiadau rhesymol, caiff yr hysbysiad ei gyflwyno drwy—

- (a) ei gyfeirio ato yn ôl enw neu yn ôl y disgrifiad o "perchennog", neu yn ôl y digwydd "meddiannydd", y tir (sy'n ei ddisgrifio); a
- (b) naill ai ei adael yn nwylo'r person sydd neu sy'n ymddangos ei fod yn preswyllo neu'n cael ei gyflogi ar y tir neu ei adael wedi'i osod mewn man amlwg ar ryw adeilad neu wrthrych ar neu ger y tir.

(5) Pan fo hysbysiad neu ddogfen arall y mae'n ofynnol ei gyflwyno neu ei chyflwyno neu ei (h)anfon drwy ddarlledu electronig, tybir bod y gofyniad wedi'i fodloni pan fo derbynnydd yr

hysbysiad neu ddogfen arall i'w (d)darlledu wedi cydsynio i'r defnydd o ddarlledu electronig naill ai'n ysgrifenedig neu drwy ddarlledu electronig.

(6) Pan fo derbynnydd hysbysiad neu ddogfen arall a gyflwynwyd neu a anfonwyd drwy ddarlledu electronig yn hysbysu'r anfonwr o fewn 7 diwrnod i'w (d)dderbyn bod arno angen copi papur o'r holl hysbysiad hwnnw neu'r ddogfen arall honno neu unrhyw ran ohono neu ohoni, rhaid i'r anfonwr ddarparu'r cyfryw gopi cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol.

(7) Caiff person ddirymu ei gydsyniad i'r defnydd o ddarlledu electronig yn unol â pharagraff (8).

(8) Pan na fydd person yn barod i dderbyn y defnydd o ddarlledu trosglwyddo at unrhyw un o ddibenion y Gorchymyn hwn mwyach—

(a) rhaid iddo roi hysbysiad yn ysgrifenedig neu drwy ddarlledu electronig yn dirymu unrhyw gydsyniad a roddir ganddo at y diben hwnnw; a

(b) bydd y cyfryw ddirymiad yn derfynol a bydd yn weithredol ar ddyddiad a bennir gan y person yn yr hysbysiad ond ni chaiff y dyddiad hwnnw fod yn llai na 7 diwrnod ar ôl y dyddiad y rhoddir yr hysbysiad.

(9) Ni thbyir bod yr erthygl hon yn eithrio defnyddio unrhyw ddull o gyflwyno nad yw'n darparu ar ei gyfer yn benodol.

Dim adennill dwbl

48. Ni fydd digollediad yn daladwy mewn perthynas â'r un mater o dan y Gorchymyn hwn nac o dan unrhyw ddeddfiad arall, unrhyw contract nac unrhyw reol gyfreithiol.

Cymrodeddu

49.—(1) Mae unrhyw wahaniaeth o dan unrhyw un o ddarpariaethau'r Gorchymyn hwn, oni ddarperir fel arall ar ei gyfer, i'w gyfeirio at un cymrodeddwr y cytunir arno gan y partïon, neu os ydynt yn methu â chytuno, i'w benodi ar gais y naill barti neu'r llall (ar ôl cyflwyno hysbysiad yn ysgrifenedig i'r llall) gan Lywydd Sefydliad y Peirianwyr Sifil a'i ddatrys ganddo.

(2) Er mwyn osgoi amheuaeth, ni fydd unrhyw fater y mae'n ofynnol cael cydsyniad neu gymeradwyaeth Gweinidogion Cymru, neu sy'n ddarostyngedig i bwerau gwneud cyfarwyddyd Trinity House, o dan unrhyw un o ddarpariaethau'r Gorchymyn hwn, yn ddarostyngedig i gymrodeddu.

Arbediad ar gyfer Trinity House

50. Nid oes dim yn y Gorchymyn hwn yn lleihau effaith unrhyw un o hawliau, dyletswyddau neu freintiau Trinity House nac yn eu rhanddirymu.

Deddf Cynllunio Cymdogaeth 2017

51. Nid yw darpariaethau Pennod 1 o Ran 2 o Ddeddf Cynllunio Cymdogaeth 2017(12) yn gymwys o ran y Gorchymyn hwn.